

Zderzenie wartości w mediach

WIEDZA W PIGUŁCE

W mediach zderza się wiele różnych wartości. Obserwujemy to w mass mediach, w dziennikarstwie internetowym, w mediach społecznościowych... Panująca w Polsce wolność słowa, będąca postawą pluralizmu mediów, umożliwia swobodne wyrażanie naszych poglądów.

Niemal wszystkie przekazy medialne oparte są na wartościowaniu opisywanego zjawiska. Często jeden tekst reprezentuje wiele różnych wartości, spośród których część możemy rozpoznać łatwo, zaś inne trudniej. Najprostsze metody wartościowania to m.in. stosowanie określeń oceniających (np. „zacofany”, „antypolski”), nacechowanych związków frazeologicznych czy ironii. Istotną jest także forma danego przekazu i kontekst, w jakim się pojawia. Silnym środkiem językowym eksponującym wartości jest nazywanie zjawisk w określony sposób. Dyskusje toczące się wokół spornych tematów zwykle opierają się na konflikcie sposobów nazywania.

Mass media upowszechniają pewne sposoby nazywania i opisywania zjawisk. Dominujące media przyzwyczajają odbiorców do jednego języka opisu, który staje się normą w mówieniu na dany temat, albo polemizują ze sobą, proponując różne wyrażenia i tym samym walcząc o różne grupy odbiorców. Niezależne dziennikarstwo może stanowić przeciwwagę dla mass mediów. Dzięki niemu mogą dojść do głosu inne języki-sposoby mówienia o świecie, a zarazem inne wartości — zwłaszcza te reprezentowane przez mniejszości.

Reprezentanci mało popularnych języków są często lekceważeni. To, co można lub należy mówić, jest zależne od prawa oraz norm społecznych. W Polsce np. prawnie zabronione jest wyrażanie poparcia dla totalitaryzmu. Również społeczeństwo nakłada na wypowiedzi różne zakazy. Konsekwencją ich istnienia jest poprawność polityczna, w której jedni widzą gwałt na wolności słowa, a inni — respektowanie praw innych osób.

Wszyscy do pewnego stopnia żyjemy w „bańce informacyjnej”, ograniczającej różnorodność treści, które do nas docierają. Różne punkty widzenia i języki nie docierają do nas, m.in. dlatego, że zwykle decydujemy się na odbiór tekstów potwierdzających nasze oceny czy wstępne intuicje. Warto konfrontować się z innymi poglądami i próbować je zrozumieć.

ZADANIA SPRAWDZAJĄCE

Zadanie 1.

Prawda/fałsz:

1. Akceptując wolność słowa zgadzam się na głoszenie poglądów, z którymi się nie zgadzam. [Prawda/Fałsz]
2. Korzystając z wolności słowa, biorę odpowiedzialność za swoje wypowiedzi. [Prawda/Fałsz]
3. Opinia większości jest ważniejsza niż pogląd mniejszości. [Prawda/Fałsz]
4. Wielość poglądów jest szkodliwa i utrudnia podjęcie świadomej decyzji. [Prawda/Fałsz]

SŁOWNICZEK

Tekst: Urszula Dobrowolska, scenariusz: Jan Dąbkowski, konsultacja merytoryczna: Marcin Wilkowski. Materiał pochodzi z serwisu edukacjamedialna.edu.pl prowadzonego przez [Fundację Nowoczesna Polska](#).

Udostępniono na licencji [Creative Commons Uznanie autorstwa - Na tych samych warunkach 3.0](#).

Źródło: <http://edukacjamedialna.edu.pl/lekcje/zderzenie-wartosci-w-mediach/>.

Publikacja dofinansowana ze środków Stowarzyszenia Autorów ZAIKS, Trust for Civil Society in Central and Eastern Europe, Polskiego Instytutu Sztuki Filmowej oraz Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Podstawa programowa:

Wiedza o społeczeństwie, IV poziom edukacyjny

Cele kształcenia

VI. Znajomość praw człowieka i sposobów ich ochrony.

Treści nauczania

Prawa człowieka.

Ochrona praw i wolności.

Środki masowego przekazu. (zakres rozszerzony)